

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studentky: Jana Vančurová

Název bakalářské práce: Konverze prostřednictvím přízvuku v současné angličtině
Word-class pairs in present-day English

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

Oponent bakalářské práce: Mgr. Jaroslav Emmer

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem

2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněn
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná

2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů

2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům

2. Obsahuje drobné formální chyby
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

V. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná

2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VI. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká

2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

Vyjádření oponenta bakalářské práce:

Česky psaná bakalářská práce *Konverze prostřednictvím přízvuku v současné angličtině* se zabývá pozicí přízvuku ve slovech, která sdílí grafickou formu, nicméně patří do jiné slovnědruhové kategorie. Primárně zkoumaným fenoménem je tedy suprafix, jehož výsledkem je nominalizace původního slovesa, nicméně vedle sloves a substantiv jsou v této práci analyzována také adjektiva. Práce je tradičně rozdělena na část teoretickou a praktickou (analytickou).

V teoretické části se autorka nejprve věnuje přízvuku, přičemž tento suprasegmentální jev popisuje z hlediska jeho produkce i percepce. Následně popisuje související fenomén redukce nepřízvučných slabik – v této části dle mého názoru poněkud splývá rozdíl mezi nepřízvučnou slabikou a redukovanou slabikou, alespoň na základě autorčina výkladu. Zajímavou částí jsou podkapitoly *Pravidla pro umístování slovního přízvuku*, kde autorka nastiňuje současná pravidla (nebo spíše tendence), které lze pozorovat v rámci anglického lexika a pozice přízvuku. Již na str. 14 autorka cituje Roache a jeho postřeh, že pravidla sice jsou, nicméně jsou příliš komplexní a existuje mnoho výjimek. Pokud na jazyk nahlížíme synchronně (z dnešní perspektivy), nezbyvá než souhlasit. Pokud však vezmeme v potaz historický vývoj, etymologie slov nám ve většině případech poslouží jako spolehlivé vodítko. Usuzuji, že autorka si je souvislostí vědoma (viz str. 18), nicméně neměla prostor věnovat se teoretickému popisu vztahu mezi historickou slovo tvorbou a pozicí přízvuku, možná i z důvodu, že nelze vědomosti v této oblasti očekávat od běžných mluvčích. V závěru teoretické části jsou prezentovány slovní páry (word pairs), tedy dvojice substantivum-sloveso, jejichž grafická podoba se nemění na základě slovního druhu, nicméně dochází ke změně umístění přízvuku.

V praktické části autorka nejprve představuje metodologii a zdroje, které podrobila analýze. Následně dochází k samotné analýze, a to nejprve dvojslabičných slov, poté trojslabičných a na závěr čtyřslabičných. Autorka vždy komentuje dané páry (či více slov) a uvádí, co lze považovat za stabilní pozici přízvuku, a kde pozorujeme spíše nestabilní. Slova jsou prezentována v přehledných tabulkách, v některých případech je komentována i etymologie, zejména jedná-li se o slova různých původů. V závěru práce autorka prezentuje metodická doporučení pro výuku, kde nabádá k preferenci *systémových párů*, tedy slov, která se řídí pravidly (tendencemi).

Práce je psána kultivovanou spisovnou češtinou, struktura práce je logická, jasná a přehledná. Prohřešků proti jazykové normě je zanedbatelné množství a nemají žádný vliv na vysokou kvalitu této práce. Analytická část je pečlivě zpracovaná a nutno podotknout, že taková analýza je časově velmi náročná. Data jsou prezentována přehledně, možná jen škoda, že není počet analyzovaných slov vyčíslen – to samé platí pro slova, která mají nestabilní pozici přízvuku. Bylo by určitě zajímavé vidět, jaké procentuální zastoupení mají ta slova, která jsou

někdy považována za „výjimky“. Práce s citacemi je pečlivá, autorka zvolila citace pod čarou, což sice není v lingvistice standardní, nicméně to nelze považovat za nedostatek.

Tato práce je velmi zdařilá, a jelikož splňuje všechny požadavky na tento typ prací, rozhodně ji doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v ý b o r n ě**

Otázky k obhajobě

1. V práci uvádíte (str. 17-18), že pozice přízvuku se odvíjí od kvality samohlásek. Zároveň však také dříve uvádíte (str. 9-10), že kvalita samohlásek závisí na pozici přízvuku. Jakým způsobem tedy k této problematice přistupovat, resp. kde začít?
2. Existuje v češtině samohláska, kde rozhodujícím faktorem není pouze kvantita, jak uvádíte na str. 15, ale také do značné míry kvalita?
3. Dokázala byste vysvětlit, proč dochází u substantiv k posunu přízvuku na první slabiku?
4. Nemáte obavu, že poněkud starší zdroje (zejména výslovnostní slovník Wellse z r. 2008) již nebudou příliš popisovat stav současné angličtiny?

Podpis oponenta bakalářské práce:

Datum: 24. 8. 2021